

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 615/24
8.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Сање Кнежевић Јојић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., као правног следбеника пок. ББ, ВВ из ...и ГГ из ..., као правних следбеника пок. ДД, чији је заједнички пуномоћник Светко Родић, адвокат из Београда, Винодолска 9, против тужених Града Београда, чији је заступник Градско правобранилаштво, Тиршова 3 и Јавног предузећа за управљање јавним путевима Града Београда “Путеви Београд”, са седиштем у Београду, Булевар Војводе Мишића 41, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 5727/22 од 04.10.2023. године, након одржане главне и јавне расправе, закључене дана 08.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 5727/22 од 04.10.2023. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени Град Београд да на име накнаде штете због трајног заузећа земљишта у површини од 1343м² и то на парцелама: број ... старог, односно ... новог премера у површини од 652м², број ... старог, односно ... новог премера у површини од 458м² и број ... старог, односно... новог премера у површини од 233м², свих КО ..., исплати 8.427.325,00 динара и то тужиоцу АА из Београда износ од 4.213.662,50 динара, а тужиљама ВВ и ГГ из Београда износе од по 2.106.831,25 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.10.2023. године па до исплате, у року од 15 дана по пријему писаног отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев којим је тражено да се тужени Град Београд обавезе да тужиоцима на име накнаде штете због трајног заузећа парцеле број ... старог, односно ... новог премера, КО ..., у површини од 158м², исплати 991.450,00 динара и то: тужиоцу АА 495.725,00 динара, а тужиљама ВВ и ГГ по 247.862,50 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.10.2023. године па до исплате.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев којим је тражено да се тужени ЈП “Путеви Београд” са седиштем у Београду обавезе да тужиоцима на име накнаде штете због

трајног заузећа земљишта укупне површине 1501м² и то парцела: број ... старог, односно ... новог премера у површини од 652м², број ... старог, односно... новог премера у површини од 158м², број ... старог, односно ... новог премера у површини од 458м² и број...старог, односно ... новог премера у површини од 233м², свих КО ..., исплати 9.418.775,00 динара и то тужиоцу АА 4.709.387,50 динара, а тужиљама ВВ и ГГ по 2.354.693,70 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.10.2023. године па до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Град Београд да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.698.950,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П 5727/22 од 04.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцима на име накнаде штете због трајног заузећа градског грађевинског земљишта у укупној површини од 1501м²: парцеле број ... старог, односно ... новог премера, у површини од 652м², парцеле број ... старог, односно ... новог премера у површини од 158м², парцеле број ... старог, односно ... новог премера у површини од 458м² и парцеле број ... старог, односно ... новог премера у површини од 233м², све у КО ..., исплате укупан износ од 9.418.775,00 динара и то тужиоцу АА 4.709.387,50 динара, а тужиљама ВВ и ГГ износе од по 2.354.693,70 динара, све са законском затезном каматом на износ од 9.418.775,00 динара почев од 04.10.2023. године па до исплате. Ставом другим изреке, тужиоци су обавезани да првотуженом Граду Београду на име трошкова парничног поступка исплате износ од 1.228.500,00 динара.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу, побијајући је у целини из свих законом прописаних разлога, а трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), овај суд је оценио да је сагласно одредби члана 383 став 4 истог закона нужно заказати расправу пред другостепеним судом, ради тога што је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а приликом доношења побијане пресуде учињена је битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, како се основано указује жалбом.

На одржаној расправи у доказном поступку, другостепени суд је поново извео све писане доказе који су већ изведени пред првостепеним судом и прочитао исказе странака, па је након њихове оцене у складу са одредбом члана 8 ЗПП, утврдио следеће чињенично стање.

Покојни тужилац ДД, који је преминуо током овог поступка и чији су наследници са по 1/2 тужиље ВВ и ГГ и пок. тужилац ББ, који је такође преминуо током овог поступка, а чији је наследник тужилац АА, наследили су спорне парцеле

1964.године по смрти оца ЂЂ, коме су децембру 1951. и почетком 1952. године, када је за вођење поступка експропријације и утврђивање накнаде за експроприсане непокретности била надлежна градска експропријациона комисија у Београду, без икакве одлуке и накнаде, а ради изградње прилазног пута за главни улаз у фабрику “Иво Лола Рибар” одузети делови тих парцела на којима су били воћњак и башта, од чијих су производа живели у кући у њиховом продужетку. Ради се о парцелама, на којима су се пок. тужиоци у земљишним књигама водили као корисници са по 1/2, уписаним у ЗКУЛ ... и ... КО ... и то деведесетих година као друштвена, а 2001.године као државна својина – власништво Републике Србије. У питању су, супротно разлозима првостепене пресуде о садржини извештаја РГЗ Центра за катастар непокретности, парцеле: број ... старог, којој одговара парцела број ... новог премера, описаној као пут од 10ари 40м²; број ... старог, којој одговара парцела број ... новог премера описана као пут површине 5ари 41м²; број ... старог, а којој одговара парцела број ... новог премера, описана као њива површине 1ар 89м²; и парцели број ... старог, а којој одговара парцела број ... новог премера, описаној као пут површине 2ара 55м². Наиме, основна парцела број ... од 3267м² снимљена премером из 1955.године, дељена је 1971. године на парцеле: ... од 730м², ... од 2282м² и ... од 255м², а 1981.године је парцела ... од 730м² дељена на парцеле број ... од 541м² и број ... од 189м², по захтеву РО “Иван Милутиновић”- ООУР Пројектантски завод Београд, на основу елабората експропријације Железничке реке.

Правоснажним Решењем Извршног савета СО Чукарица од 18.02.1982. године, изузето је из поседа ранијих земљишно књижних власника ДД и ББ са по 1/2, у корист Општине Чукарица (са правом на њену укњижбу као носиоца права коришћења), а за потребе Градске водопривредне интересне заједнице “Београд” у Београду, неизграђено градско грађевинско земљиште, ДУП-ом одређено за регулацију Железничке реке, између осталог и парцела број ... КО ... у површини од 189м², за коју је правична накнада одређена правоснажним решењем Четвртог општинског суда у Београду од 17.02.1984. године, којим је Општина Чукарица обавезана да преко умешача Градске водопривредне самоуправне интересне заједнице из Београда исплати одговарајуће износе ДД и ББ (према чијим исказима им је новац за делове спорних парцела и исплаћен 1985.године).

Поводом дописа којим се сада пок. ББ 1997. године обратио “Лола Корпорацији” а.д., тражећи да се из његовог поседа изузму парцеле ..., ... и ... старог премера КО ..., а које су у то време у копијама плана у катастру биле означене као пут, добио је одговор да се наведене парцеле и у земљишној књизи воде као пут, који представља јавно добро. У службеним евиденцијама ГО Чукарица и Града Београда нема података да је вршена њихова експропријација или изузимање ради изградње саобраћајнице у улици Југословенској, ранији назив Томе Буше у Железнику, а која улица се не налази ни у реферетном систему одржавања општинских путева и улица те општине, а ни мреже општинских путева и улица на територији Града Београда, којим располаже Секретаријат за саобраћај. Инвеститор изградње саобраћајнице у овој улици, према извештају Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда, Ј.П., није било ни то предузеће, које за њу не поседује грађевинску и употребну дозволу и техничку документацију, нити има сазнање о томе ко је био инвеститор изградње исте.

Предметна саобраћајница је према Плану генералне регулације грађевинског

подручја седишта локалне самоуправе-Град Београд целине I-IX ("Сл. Лист Града Београда), бр. 20/16, 97/16, 69/17, 97/17, 72/21 и 27/22) дефинисана као јавна саобраћајна површина, стим што је новопроектовано саобраћајно решење измењено у односу на фактичко стање те саобраћајнице на терену, утолико што је планирана шира регулација која се завршава окретницом.

По обављеном увиђају на лицу места, од стране вештака геодетске струке је у септембру 2002.године сачињена скица на којој је приказана матична парцела пута ... од 32,67ари, настала новим премером, у току чијег је одржавања дељена на парцеле број: ... пут од 5,41 ари, ... пут од 22,82 ара, ... пут од 2,55 ари и парцелу број ... канал од 1,89 ари која је ДУП-ом предвиђена за регулацију потока - канала Железничке реке, али није приведена тој намени, већ је њен део од 158м² у саставу спорног путног земљишта. Закључак је вештака да, према фактичком стању поседа, пут захвата делове спорних парцела и то: део парцеле новог премера..., а старог... од 458м²; део парцеле новог премера ..., а старог ... од 652м²; део парцеле новог премера ..., а старог ... од 233м²; и део парцеле новог премера ..., а старог ... од 158м², а у поседу тужилаца су следећи делови спорних парцела: део парцеле новог премера ..., а старог ... од 83м²; део парцеле новог премера ..., а старог ... од 70м² и од 312м², затим део парцеле новог премера ..., а старог ... од 22м²; део парцеле новог премера ..., а старог... од 31м²).

Будући да се делови спорних парцела у укупној посвршини од 1343м² и то делови парцела: новог премера ..., а старог... од 458м², новог премера..., а старог ... од 652м² и новог премера ..., а старог ... од 233м², фактички на терену још од педесетих година користе као саобраћајница, која је и према Плану генералне регулације грађевинског подручја седишта локалне самоуправе-Град Београд целине I-IX ("Сл. Лист Града Београда), бр. 20/16, 97/16, 69/17, 97/17, 72/21 и 27/22) дефинисана као јавна саобраћајна површина (а чије новопроектовано саобраћајно решење планира још ширу регулацију), то су тужиоци по сили закона лишени права коришћења ових својих парцела у површинама у којима су оне изградњом пута постале добро у јавној употреби, а без да је о томе донета одлука – решење о одузимању или изузимању, што је резултат пропуста надлежног органа који је дозволио изградњу јавног пута на земљишту на територији града, а које није формално експроприсано и за које никада није исплаћена накнада тужиоцима и њиховим правним претходницима, који су били власници тих парцела.

Стога је, супротно закључку првостпеног суда, сходно одредбама чл. 2, 10 став 2 и 10 Закона о јавној својини, чл. 3 ст. 5, чл. 26 став 1 тачка 2 Статута Града Београда, чл. 8 Закона о главном граду, чл. 5 ст. 1 и чл. 10 Одлуке о улицама, локалним и некатегорисаним путевима, те чл. 190 ст. 1 тачка 3 Устава РС, управо тужени Град Београд пасивно легитимисан и у обавези да применом одредби чл. 1, 8, 9, 11, 12 и 42 Закона о експропријацији и чл. 1 Протокола бр. 1 уз Европску конвенцију о људским правима и слободама исплати тужиоцима накнаду за фактички експроприсано земљиште на деловима ових парцела, које тужиоци због изградње пута не могу користити, нити са њим могу располагати. Ово независно од чињенице да Југословенска улица, на чијој се територији налазе делови ових парцела тужилаца, односно саобраћајница у чијем су саставу, није у реферетном систему мреже општинских путева и улица на територији града, а ради тога што су спорни делови парцела тужилаца фактички експроприсани њиховим правним претходницима управо у

време када је за вођње поступка, доношење решења о експропријацији и утврђивање накнаде за експроприсане непокретности била надлежна градска експропријациона комисија у Београду, од када су и приведени намени саобраћајнице, одн. јавног пута, у коју сврху се на лицу места и данас користе (члан 2 тачка 2 Закона о јавним путевима), а као такви су обухваћени и планским актом града, из чега је евидентан јавни интерес. Па како не постоји решење о експропријацији одговарајућих делова ове три спорне парцеле, односно њиховом изузимању из поседа тужилаца, то они као њихови корисници не могу трпети штетне последице услед тога што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији, које би било основ за исплату новчане накнаде.

Висина одговарајуће накнаде је утврђена применом одредби чл. 11, 41 ст. 2 и 42 Закона о експропријацији, на основу Записника Пореске управе министарства финансија из децембра 2022. године о процени тржишне вредности градско-грађевинског земљишта на парцелама број ..., ... и ..., све КО ..., чија је садржина погрешно интерпретирана у образложењу побијане одлуке а који је пропуст отклоњен у другостепеном поступку, а на основу тржишних вредности за промет истог или сличног земљишта у правоснажним решењима пореске управе, у износу од 6.275,00 динара/м², који по оцени овог суда представља најнижи износ накнаде за делове експрописаних непокретност, којим би се успоставила правична равнотежа између приватног и јавног интереса. Будући да вредност за укупно заузету површину од 1343м² износи 8.427.325,00 динара, тужиоцима спрам њихових сувласничких удела на парцелама у одузетим површинама припада и то: тужиоцу АА 4.213.662,50 динара, а тужилама ВВ и ГГ по 2.106.831,25 динара, свима са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате, сагласно одредби чл. 277 у вези одредбе чл. 189 ст.2 Закона о облигационим односима.

Како је парцела новог премера број ..., а старог број ... КО ..., иако је ДУП-ом била одређена за регулацију Железничке реке и у земљишним књигама заједно са још две друге парцеле означна као канал, експроприсана у целој својој површини од 189м² још решењем из 1982.године у корист општине Чукарица, а која је решењем суда из 1984.године обавезана да њеним власницима ДД и ББ, правним претходницима тужилаца, исплати одговарајућу накнаду, то тужиоци немају право на накнаду за фактичку експропријацију за део те парцеле у површини од 158м² који је данас у саставу саобраћајнице, а пошто није приведен намени за коју је експроприсана.

Код цитираним законским одредбама утврђене обавезе туженог града на исплату накнаде која је предмет овог спора, основаним је оцењен приговор недостатка пасивне легитимације туженог ЈП "Путеви Београд". Ово предузеће је након реорганизације градске управе основао Град Београд на седници 26.01.2017.године одлуком своје скупштине, а ради обављања делатности од општег интереса за град, са претежном делатношћу изградња путева и аутопутева и искључивим правом обављања делатности из чл. 4 те одлуке, којом му није поверио никакве послове одн. обавезе у складу са Законом о експропријацији. Стога је одбијен тужбени захтев у односу на ЈП "Путеви Београд", које је као засебан тужени означен тек поднеском тужилаца од 04.01.2019.године, а уместо Секретаријата за саобраћај - Дирекције за путеве Београда, који је до тада био означен само као орган у саставу туженог града.

Овај суд је имао у виду и остале изведене доказе и наводе странака, али их није посебно образлагао, сматрајући да нису од утицаја на другачије пресуђење, код изнете оцене доказа на основу којих је у другостепеном поступку утврђено правно релевантно чињенично стање, чиме је отклоњена битна повреда одредбаба парничног поступка

Из свих наведених разлога, применом одредбе члана 387 став 1 тачка 6 ЗПП, одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка у целини, како првостепеног, тако и другостепеног, донета је применом одредби члана 153 став 3, 154, 163 став 1, 2, 3 и 4 и 165 ст.2 ЗПП. Тужиоцима су сразмерно успеху у спору, а обзиром да се ради о формалном супарничарству према вредности захтева тужиоца АА коме је досуђен већи износ накнаде, у границама опредељеног захтева њиховог пуномоћника, као потребни ради вођења овог поступка признати трошкови за састав тужбе (30.000 динара) увећани за 50% на име заступања две странке, затим за састав 2 образложена поднеска (по 30.000,00 динара), заступање на 15 одржаних рочишта (по 31.500,00 динара) и 11 неодржаних рочишта (по 16.500,00 динара), те за састав жалбе (67.500,00 динара), увећани за 100% на име заступања три странке, као и трошкови таксе на првостепену пресуду (90.950,00 динара), а што укупно износи 1.698.950,00 динара. Висина досуђених трошкова одмерена је у складу са важећом АТ и ТТ, док остали тражени трошкови за састав поднесака нису по мишљењу суда били потребни ради вођења овог поступка.

**Председник већа-судија,
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић